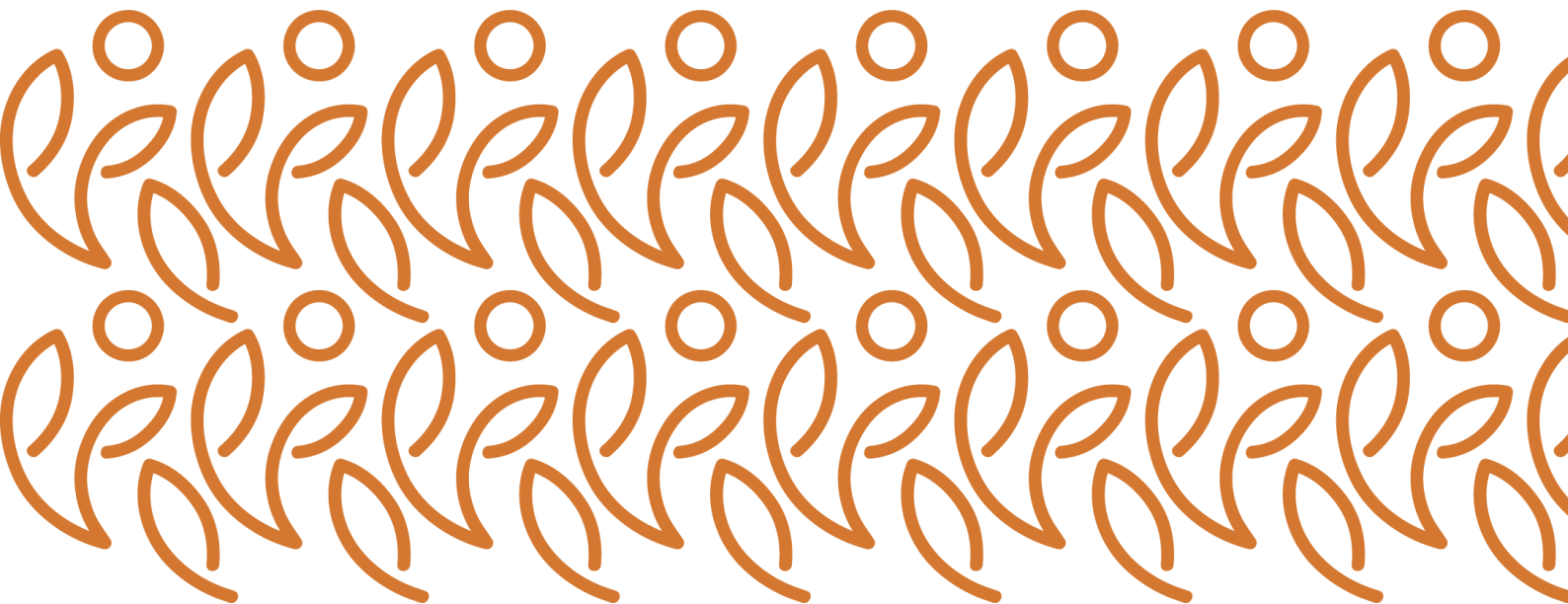

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuasiakirja 1.1.2026

Hyväksytty 8.12.2025 § 395

Sisällys

1 Yleiset periaatteet	4
1.1 Asiakasmaksun perimisen erityistilanteet	4
1.2 Asiakasmaksun enimmäismäärä	4
1.3 Asiakasmaksun periminen	4
1.4 Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen	5
1.5 Maksukyvyyn mukaan määräytyvien maksujen tarkistaminen ja määrittäminen	6
1.6 Maksukatto	6
1.7 Sotainvalidit	9
1.8 Rintamaveteraanit	10
1.9 Etäpalveluista perittävät maksut	10
1.10 Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu	11
1.11 Palvelun keskeytyksen vaikutus maksuun	11
2 Terveystenhuollon asiakasmaksut	13
2.1 Perusterveydenhuollon asiakasmaksut	13
2.2 Suun terveydenhuolto	15
2.3 Perusterveydenhuollon sotekeskuksessa annettavien lääkärintodistusten ja -lausuntojen maksut	17
2.4 Maksuttomat lääkärintodistukset ja -lausunnot	18
2.5 Erikoissairaanhoidon asiakasmaksut	19
2.6 Erikoissairaanhoidossa annettavien lääkärintodistusten ja -lausuntojen maksut	23
2.7 Käyttämättä tai peruuttamatta jätetty palvelu perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa	23
2.8 Lyhytaikaisen laitoshoidon maksut perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa	25
2.9 Kotisairaalahoidon maksut	27
2.10 Palliatiivisen keskuksen maksut	28
2.11 Polikliinisen päiväsaairaaloiminnan maksut	28
2.12 Pitkäaikaisen laitoshoidon maksut terveystenhuollossa	29
3 Ensihoitopalvelu	30
4 Sosiaalihuollon asiakasmaksut	31
4.1 Tukipalvelut	31
4.1.1 Ateriamaksut	31
4.1.2 Turva-auttamispalvelut	32
4.1.3 Kauppapalvelu	34
4.1.4 Asiointipalvelu	34

4.1.5 Vaatehuolto	34
4.1.6 Peseytymispalvelu	35
4.1.7 Osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävä tai tukeva palvelu ikäihmisten palveluissa	35
4.1.8 Muut tukipalvelut	36
4.2 Kotihoito	36
4.2.1 Tilapäinen ja lyhytaikainen kotihoito	36
4.2.2 Etäkotihoito	37
4.2.3 Jatkuva ja säännöllinen kotihoito	37
4.2.4 Lapsiperheiden kotipalvelu (SHL 1301/2014)	41
4.3 Tuettu ja yhteisöllinen asuminen	42
4.3.1 Lyhytaikainen maksu tuetussa ja yhteisöllisessä asumisessa	42
4.3.2 Pitkäaikainen tuettu ja yhteisöllinen asuminen	43
4.3.3 Lyhytaikainen asuminen hyvinvointialueen hallinnoimassa tilapäisasunnossa	43
4.4 Ympäri vuorokautinen palveluasuminen ja perhehoito	44
4.4.1 Lyhytaikaisen hoidon maksu ikäihmisten palvelujen ympärivuorokautisessa palveluasumisessa	44
4.4.2 Ikäihmisten ja työikäisten lyhytaikaisen hoidon maksut perhehoidossa	45
4.4.3 Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen ja perhehoito	45
5 Vammaispalvelujen asiakasmaksut	50
5.1 Asiakkaan maksuttomat palvelut	50
5.2 Ateriat toimintayksiköissä	51
5.3 Pitkäaikaisen asumisen tuen maksut	52
5.4 Lasten pitkäaikaisen asumisen tuen maksut	54
5.5 Lyhytaikaisen asumisen tuen, lyhytaikaisen huolenpidon sekä omaishoidontuen perusteella järjestetyn vapaan maksut	54
5.6 Lyhytaikaisena huolenpitona järjestettävä aamu- ja iltapäivätoiminta	55
5.7 Maksu käyttämättä jätetystä palvelusta	55
5.8 Kehitysvammalain mukainen laitoshoidon ja perhehoito	55
6 Vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain liikkumista tukevien palveluiden asiakasmaksut	57

1 Yleiset periaatteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut ovat voimassa 1.1.2026 alkaen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen järjestämässä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen perimisessä sovelletaan lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992), jäljempänä asiakasmaksulaki siihen myöhemmin lainsäädännössä tulleine muutoksineen ja asetusta sosiaali- ja terveyden huollon asiakasmaksuista (912/1992), jäljempänä asiakasmaksuasetus. Asiakasmaksulakia sovelletaan myös hyvinvointialueen ostopalveluna järjestämään palveluun.

1.1 Asiakasmaksun perimisen erityistilanteet

Asiakkaan siirtyessä Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen järjestämästä palvelusta toiseen ei lähetettävä yksikkö laskuta lähtöpäivää. Esimerkit: asumisyksikkö – laitoshoido / laitoshoido – laitoshoido / asumisyksikkö – asumisyksikkö.

Alle 18-vuotiaalle asiakkaalle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat pää- sääntöisesti maksuttomia, ellei tässä asiakasmaksuasiakirjassa toisin erikseen mainita.

Tietosuoja-asetuksen mukaisen tarkastusoikeuden nojalla toimitetuista terveystiedoista ei peritä maksua. Palvelukohtaisista asiakasmaksun perimisen erityistilanteista on tässä asiakasmaksuasiakirjassa mainittu kunkin palvelun kohdalla

1.2 Asiakasmaksun enimmäismäärä

Asiakasmaksulaki 2 §, 12 §.

Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää palvelusta perittävän maksun enimmäismäärä ja maksu määräytyväksi maksukyvyn mukaan.

1.3 Asiakasmaksun periminen

Asiakasmaksulaki 2 a § ja 2 b §.

Asiakkaalle on annettava lasku, josta näkyy laskun päivämäärä, asiakas, palvelu, jota lasku koskee, maksun suuruus ja peruste, onko kyseessä julkinen vai yksityinen palveluntuottaja, sekä lisätietojen antajan

yhteystieto. Lisäksi laskussa pitää näkyä kerryttääkö kyseinen palvelu maksukattoa, ja jos kerryttää, maininta siitä, että asiakkaan on itse seurattava maksukaton kertymistä. Muihin kuin maksukyvyyn mukaan määräytyviin laskuihin on liitettävä oikaisuvaatimusohje.

Asiakkaalle on annettava päätös maksukyvyyn mukaan määräytyvästä maksusta. Päätöksessä on oltava ainakin seuraavat tiedot: asiakas ja palvelu, jota päätös koskee, päätöksen tehnyt viranhaltija ja päätöksen päivämäärä, maksun suuruus ja peruste, sekä yhteyshenkilö, jolta asiakas voi pyytää lisätietoja. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohje.

Asiakasmaksujen periminen kuuluu hyvinvointialueelle eikä hyvinvointialue voi siirtää palveluntarjoajalle oikeutta maksun perimiseen.

1.4 Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen

Asiakasmaksulaki 11 §.

Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden.

Terveystieteiden tasasuuruiset maksut eli muut kuin maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut peritään vahvistettujen määrien mukaisesti. Hyvinvointialueella ei ole lakiin perustuvaa velvollisuutta jättää perimättä tai alentaa näitä asiakasmaksuja.

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

Hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle tieto siitä, mitä laissa säädetään maksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä. Tieto on annettava ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä. Jos tiedon antaminen ei ole mahdollista ennen palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä, sen voi antaa myöhemmin, kuitenkin viimeistään laskutettaessa. Tieto on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön. Tietoa annettaessa asiakkaalle on annettava sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi tarvittaessa pyytää lisätietoja.

Edellä mainittu tieto on annettava asiakkaalle henkilökohtaisesti kirjallisesti tai suullisesti. Tieto voidaan antaa myös asiakkaan yksilöivän

sähköisen palvelun välityksellä. Jos tieto annetaan muulla tavalla kuin kirjallisesti, asiakkaalle on hänen pyynnöstään annettava tieto myös kirjallisena.

1.5 Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkistaminen ja määrittäminen

Asiakasmaksulaki 10 j §.

Asiakkaan maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut (pitkäaikainen laitoshoido/ asumispalvelu/ perhehoito ja säännöllinen kotihoito) määrätään toistaiseksi. Maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut sekä niihin liittyvät tulotiedot tarkistetaan indeksitarkistuksen yhteydessä voimassa olevan lainsäädännön mukaan ja asiakkaan tai tämän edustajan hakemuksesta tai hyvinvointialueen aloitteesta silloin kun:

- asiakkaan tai hänen perheensä tulot ovat muuttuneet
- asiakkaan tai hänen puolisonsa oikeus laissa säädettyihin vähennyksiin on muuttunut
- perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- maksu osoittautuu virheelliseksi
- asiakassuunnitelmaa muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen
- hyvinvointialueen maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen.

Maksukyvyn mukaan määräytyvän maksun määrittämiseksi tulee asiakkaan tai hänen edunvalvojansa/asioiden hoitajansa esittää tositteet tulo- ja verotustiedoista ja maksun määrittämiseksi tarvittavista kustannuksista.

Jos maksua koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta.

1.6 Maksukatto

Asiakasmaksulaki 6 a §.

Asiakkaan maksamille julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon tietyille maksuille on säädetty enimmäismäärä eli maksukatto, 815 €. Seurantajakso on kalenterivuosi. Jos maksujen yhteismäärä ylittää kalenterivuoden aikana 815 € ovat maksukattoon sisältyvät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia.

Lyhytaikaisesta laitoshoidosta/laitospalvelusta psykiatrian toimintayksikössä peritään kuitenkin ylläpitomaksuna 26,80 €/hoitopäivä 18 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä maksukaton ylittymisen jälkeen.

Alle 18-vuotiaan asiakkaan käyttämistä palveluista perityt maksukattoa kerryttävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen toisen vanhempansa tai muun huoltajan maksujen kanssa (laillinen huoltaja).

Asiakasmaksulaissa maksukaton seurantavelvollisuus on asiakkaalla.

Maksukaton täyttymisen jälkeen asiakkaalla annetaan tarvittaessa maksukaton ylittymistä koskeva todistus. Todistuksen myöntää se terveydenhuollon laitos, jossa maksukatto on täyttynyt. Todistuksen saamiseksi palvelun käyttäjän on tarvittaessa esitettävä alkuperäiset tositteet hänen itsensä tai hänen huollettavinaan olevien alaikäisten lasten saamista palveluista suoritetuista maksuista. Todistus on maksukaton täyttymisestä lähtien voimassa kalenterivuoden loppuun saakka.

Maksukattoa kerryttävät maksut

- terveyskeskuksen avosairaanhoidon palvelusta
- poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta
- päiväkirurgisesta toimenpiteestä
- suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta (hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta)
- suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä
- terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta. Edellä mainitut terapiat voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmäterapiana.
- sarjassa annettavasta hoidosta
- päivä- ja yöhoidosta
- tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta
- lyhytaikaisesta laitoshoidosta ja lyhytaikaisesta laitospalvelusta
- lääkinnällisen kuntoutuksen laituskuntoutusjaksosta, jota annetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lainmukaisia palveluja saavalle henkilölle tai vammaispalvelulain mukaisia palveluja saavalle henkilölle

- em. palveluista perityt maksut, kun palvelu on järjestetty ostopalveluna
- em. palveluista perityt maksut, kun asiakasmaksulasku on maksettu toimeentulotuesta
- em. palveluista etäpalveluna perityt maksut
- hoitopuhelumaksu

Maksukaton ulkopuolelle jäävät maksut

- maksua, joka on peritty työtaturma- ja ammattitautilain, maatalous- yrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain, sotilasvammalain, liikenne- vakuutuslain, potilasvakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta hoidosta
- maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa, lukuun ottamatta maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla on Euroopan unionin lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen nojalla oikeus terveyspalveluihin samoin edellytyksin kuin Suomessa asuvalla henkilöllä tai joka sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 56 §:n mukaan rinnastetaan hyvinvointialueen asukkaaseen.
(8.7.2022/600)
- tilapäisen kotipalvelun tai tilapäisen kotihoidon maksua
- yksityislääkärin läheteellä tehdyistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista perittäviä maksuja
- sairaankuljetusmaksua
- pitkäaikaisen laitoshoidon maksua
- lääkärintodistusmaksua
- käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävää maksua
- sosiaalihuoltolain mukaista asumispalvelumaksua
- omaishoidon lakisääteisten vapaiden ajalta perittyjä asiakasmaksuja
- vaikeavammaisen asumispalvelumaksua
- vaikeavammaisen kuljetuspalvelumaksua
- työterveyshuollon maksua
- perhehoidon maksua
- viivästyskorko- ja perintäkulumaksuja

- muita maksuja, joiden huomioon ottamisesta maksukatossa ei säädetä asiakasmaksulain § 6a:ssä
- palvelusetelillä järjestetyn palvelun omavastuuosuus

Jos palvelun käyttäjä on kalenterivuoden aikana suorittanut maksukattoon sisältyvistä palveluista maksuja enemmän kuin 815 euroa, hänellä on oikeus saada liikaa suoritettua maksut takaisin. Jos vaatimusta liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta ei ole tehty 815 euron rajan ylittymistä seuraavan kalenterivuoden aikana, palvelun käyttäjä menettää oikeutensa palautukseen.

Jos maksun sisältyminen maksukattoon selviää viranomaisen tai vakuutusyhtiön päätöksen taikka muutoksenhaun vuoksi vasta maksukaton seurantavuoden jälkeen, vaatimus liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta on tehtävä vuoden kuluessa siitä, kun päätös on annettu tai muutoksenhaun johdosta annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Hyvinvointialue saa kerätä välttämättömiä tietoja asiakkaan maksukaton täyttymisen seuraamiseksi. Lisäksi hyvinvointialueella on oikeus saada julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta välttämättömät tiedot maksukaton täyttymisen seuraamiseksi salassapitosäännösten estämättä.

1.7 Sotainvalidit

Sotilasvammalaki (404/1948) § 6, 6A, 6B (sotainvalidit).

Sotainvalideilta, joilla on vähintään 10 % haitta-aste ja jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet vuosien 1939–1945 sotien johdosta, ei peritä asiakasmaksua):

- kotihoidosta ja kotipalveluista ja niihin liittyvistä kotihoidon tuki- ja ateriapalveluista
- asumispalvelujen hoiva- ja ateriamaksua
- pitkäaikaisesta perhehoidosta (Valtiokonttorin ohjeiden perusteella korvattava)
- omaishoidon tukeen kuuluvista palveluista
- liikkumista tukevista palveluista, jotka on myönnetty sosiaalihuoltolain 23 §:n nojalla
- sairaanhoitopalveluista, jotka säädetty Terveystieteidenhuoltolain 24 §:ssä

- Sotainvalideilta, joiden haitta-aste on vähintään 20 %, ei peritä asiakasmaksua:
- pitkäaikaisesta laitoshoidosta
- lyhytaikaisesta kuntouttavasta laitoshoidosta

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue perii korvaukset edellä mainituista järjestämistään palveluista Valtiokonttorilta (viimeisin voimassa oleva Valtiokonttorin ohje kunnille Sotainvalideille järjestettyjen palveluiden korvaaminen hyvinvointialueille ja kunnille 13.10.2025 VK/47460/2025).

1.8 Rintamaveteraanit

Laki rintamaveteraanin kuntoutuksesta (1184/1988)
(rintamaveteraanit).

Rintamaveteraaneilta ei peritä asiakasmaksua

- kotihoidosta, kotisairaanhoidosta ja kotisairaalahoidosta
- kotiin annettavista ateriapalveluista ja tukipalveluista (tukipalveluja esim. turvapuhelin-, asiointi-, kauppa-, saattaja-, kylvetys-, siivous- ja pyykkivaatehuoltopalvelu sekä apteekin lääkkeiden annosjakelupalvelu)
- sosiaalihoitolain mukaisesta liikkumista tukevasta palvelusta
- omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta
- sosiaalihoitolain mukaisen pitkäaikaisen asumispalvelun hoivasta/huolenpidosta ja aterioista
- perhehoitolain mukaisesta pitkäaikaisesta perhehoidosta
- terveydenhuoltolain 29 §:n mukaisesta lääkinnällisestä kuntoutuksesta

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue perii korvaukset edellä mainituista järjestämistään palveluista Valtiokonttorilta (Valtiokonttorin ohje Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut –ohjekirje hyvinvointialueille 2026 13.10.2025 VK/47458/2025).

1.9 Etäpalveluista perittävät maksut

Etäpalvelu/etävastaanotto (videovälitteinen tai puhelimitse) on verrattavissa perinteiseen vastaanottokäyntiin tai palveluun. Etäyhteyksien avulla annetusta palvelusta peritään samat maksut kuin esimerkiksi vastaanottokäynnistä poliklinikalla tai sote-yksikössä tai kotikäynnillä annetusta palvelusta, mikäli palvelu on maksullinen muutoinkin.

Etäpalveluilla tarkoitetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa sitä, että asiakkaan hoivaa, potilaan tutkimista, diagnostiikkaa, tarkkailua, seurantaa, hoitamista, hoitoon liittyvät päätöksiä tai suosituksia voidaan tehdä puhelimitse tai videon välityksellä, ja niiden avulla välitettyihin tietoihin ja dokumentteihin pohjautuen.

Etävastaanoton varatusta ja käyttämättä jätetystä ajasta voidaan periä käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu (ns. sakkomaksu), samoin kuin vastaavista, käyttämättä jätetyistä sakkomaksun piiriin kuuluvista muista palveluista.

1.10 Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu

Asiakasmaksulaki 3 §

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta peritään 18 vuotta käyttäneiltä 73,70 € (mikäli eduskunnan käsittelyssä oleva lakimuutos tulee voimaan, mikäli asiakas on ilman hyväksyttävää syytä jättänyt saapumatta varatulle vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön; eikä asiakas tai hänen edustajansa ole ennalta peruuttanut vastaanottoaikaa tai palvelua.

Maksu peritään ennalta peruuttamattomista terveydenhuollon palveluista ja sosiaali- ja terveydenhuollon lyhytaikaisesta hoito- tai asumispalvelusta. Maksu peritään myös muutoin asiakkaalle maksuttomista palveluista.

Maksun saa kuitenkin periä vain, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja hyvinvointialue on varauksen yhteydessä ilmoittanut mahdollisuudesta periä tässä tarkoitettu maksu sekä antanut ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta. Maksun perimistä sekä ajan tai paikan peruuttamista koskevat tiedot on annettava siten että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön.

Maksun saa periä myös siinä tilanteessa, että hyvinvointialueen hoitoyksikkö on asiakkaan tai tämän edustajan aloitteesta varannut asiakkaalle vastaanottoajan tai paikan lyhytaikaiseen hoito- tai asumispalveluun. Tällöin maksun periminen edellyttää, että käyttämättä jätetystä palvelusta perittävästä maksusta tehdään ilmoitus ja ohjeet annetaan kirjallisesti, ja että asiakasta tai tämän edustajaa muistutetaan asiakkaalle varatusta ajasta tai paikasta.

1.11 Palvelun keskeytyksen vaikutus maksuun

Asiakasmaksulaki 10 k §.

Hyvinvointialue perii jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta, pitkäaikaisesta asumispalvelusta, pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta laitoshoidosta ja pitkäaikaisesta perhehoidosta maksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä.

Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan.

2 Terveysthuollon asiakasmaksut

2.1 Perusterveydenhuollon asiakasmaksut

Käyntimaksu 30,20 €

Asiakasmaksulaki 5 § 1 a. Asiakasmaksuasetus 7 §.

- Käyntimaksu peritään 18-vuotta täyttäneiltä kolmelta (3) ensimmäiseltä käynniltä Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen sote-keskuksissa kalenterivuoden aikana ja koskee myös lääkärikäynnin korvaavaa etävastaanottoa tai lääkärin chat-vastaanottoa.
- Maksua ei peritä, jos lääkäri lähettää potilaan käynniltä keskussairaalan yhteispäivystykseen saman päivän aikana saman syyn vuoksi.
- Maksua ei peritä, jos asiakas on sisään kirjattu lyhyt- tai pitkäaikaiseen laitoshoittoon samaan tai toiseen hoitolaitokseen.
- Maksua ei peritä asiakkaalta, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus, tai joka on osallistunut Lotta Svärd -järjestön pikkulotta toimintaan.

Kiirevastaanottomaksu 41,40 €

Asiakasmaksulaki 5 § 1 a. Asiakasmaksuasetus 7 §.

- Kiirevastaanottomaksu peritään 18 vuotta täyttäneiltä arkisin klo 20 jälkeen sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä ja koskee myös kiireellistä ajanvarauskäyntiä.
- Kiirevastaanottomaksua ei oteta huomioon käyntimaksukertoja laskettaessa.
- Maksua ei peritä, jos lääkäri lähettää potilaan käynniltä keskussairaalan yhteispäivystykseen saman päivän aikana saman syyn vuoksi. Jos asiakas otetaan välittömästi sote-keskuksen osastolle hoidettavaksi, häneltä ei peritä päivystysmaksua, vaan hoitopäivämaksu.
- Maksua ei peritä asiakkaalta, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus tai joka on osallistunut Lotta Svärd -järjestön pikkulotta toimintaan.

Erikoislääkärin vastaanottokäyntimaksu 71,30 €

Asiakasmaksuasetus 8 §.

- Erikoislääkärin vastaanottokäynnistä sotekeskuksessa peritään 18 vuotta täyttäneiltä poliklinikkamaksu.
- Maksua ei peritä, jos asiakas on sisään kirjattu lyhyt- tai pitkäaikaiseen laitoshoitoon samaan tai toiseen hoitolaitokseen
- Maksua ei peritä asiakkaalta, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus tai joka on osallistunut Lotta Svärd- järjestön pikkulotta toimintaan.

Päiväkirurgiamaksu 233,80 €

Asiakasmaksuasetus 8 a §

- Erikoislääkärin tekemästä päiväkirurgisesta toimenpiteestä sotekeskuksessa peritään 18-vuotta täyttäneiltä päiväkirurgiamaksu.

Lääkärin kotikäyntimaksu 30,20 €

- Käyntimaksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä käynniltä Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen sote-keskuksissa tai lääkärin tekemänä kotikäyntinä asumispalveluyksikössä tai kotihoidon asiakkaan luona kalenterivuoden aikana.
- Maksua ei peritä asiakkaalta, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus, tai joka on osallistunut Lotta Svärd -järjestön pikkulotta toimintaan.

Hoitajan vastaanottokäynti sotekeskuksessa maksuton

Asiakasmaksulaki 5 § 1 a.

Perusterveydenhuollossa sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan vastaanotot ovat maksuttomia, kun hoitovastuu on hoitajalla. Mikäli vastaanottotapahtuma muuttuu lääkärin vastuulle, peritään käyntimaksu tai arkisin klo 20 jälkeen, lauantaisin, sunnuntaisin, pyhäpäivinä päivystysmaksu.

Sarjahoitomaksu 19,90 €

Asiakasmaksuasetus 11 §

Sarjahoitomaksu voidaan periä 18 vuotta täyttäneiltä enintään 45 kertaa kalenterivuodessa.

Perusterveydenhuollon sote-keskuksessa sarjahoitomaksu voidaan periä:

- lääkinnällisestä kuntoutuksesta
- ~~—~~ jatkuvasta dialyysihoidosta
-

Fysioterapia, toimintaterapia, ravitsemusterapia, jalkaterapia 19,90 €

Asiakasmaksuasetus 7 §

- Sote-keskuksessa annetusta yksilökohtaisesta fysioterapiasta, toimintaterapiasta, ravitsemusterapiasta ja jalkaterapiasta peritään 19,90 € hoitokerralta.

Ryhmätoimintamaksut

Ryhmätoiminta	1–3 kertaa	18,00 €
	4–6 kertaa	36,00 €
	7–10 kertaa	60,00 €
	Yli 10 kertaa	90,00 €
Ryhmätoiminta vesiterapia	10 kertaa	100,00 €
	15 kertaa	150,00 €
Omatoiminen kuntosalimaksu	3 kk	50,00 €

2.2 Suun terveydenhuolto

Asiakasmaksulaki 5 § 1a. Asiakasmaksuasetus 9 §, 9a §.

Perusmaksut

Perusmaksu suuhygienisti	14,80 €
Perusmaksu hammaslääkäri	19,10 €

Perusmaksu erikoishammaslääkäri	28,10 €
---------------------------------	---------

Ehkäisevä hoito	12,30 €
------------------------	---------

- Toimenpideluokituksen SC-ryhmän suun terveyden edistämisen toimenpiteet käyntikerralta.

Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaativuusluokan mukaan:

Vaativuusluokka: 0–2	12,30 €
Vaativuusluokka: 3–4	27,60 €
Vaativuusluokka: 5–7	54,70 €
Vaativuusluokka: 8–10	80,20 €
Vaativuusluokka: 11–	112,50 €

Suun ja leukojen erikoissairaanhoito

Sote-keskuksessa annettu suun ja leukojen erikoissairaanhoito

poliklinikkamaksu	71,30 €
päiväkirurgiamaksu	233,80 €

Kuvantamistutkimukset

Hammasröntgen	12,30 €
Panoraamaröntgen	27,60 €

Proteettiset toimenpiteet

Proteesin pohjaus	80,20 €
Proteesin korjaus	54,70 €
Akryyliosa- ja kokoproteesi	268,30 €
Kruunut ja sillat hampaalta	268,30 €
Rankaproteesi	325,60 €

- Jos potilas annettujen käyttöohjeiden vastaisen menettelyn tai ilmeisen huolimattomuuden vuoksi on aiheuttanut oikomislaitteen häviämisen tai vahingoittumisen, häneltä peritään uuden oikomislaitteen hankkimisesta tai vahingoittuneen laitteen korjaamisesta aiheutuneet hammastekniset kulut todellisten kustannusten mukaisina.

2.3 Perusterveydenhuollon sotekeskuksessa annettavien lääkärintodistusten ja -lausuntojen maksut

Maksulliset lääkärintodistukset ja -lausunnot 60,60 €

Todistusmaksun lisäksi lääkärikäynnistä peritään myös käyntimaksu 28,20 €.

- lääkärinlausunto vammaistukea varten = C-lausunto (lapsen hoitotuki, omaishoidon tuki, eläkkeensaajan hoitotuki, kuljetustuki, vammaistuki)
- lääkärinlausunto työkyvyttömyydestä / kuntoutustuesta (B2LAUS)
- lääkärinlausunto Nuoren Kuntoutusrahaa varten
- lääkärinlausunto harkinnanvaraista potilaan omasta ehdotuksesta lähtevää kuntoutusta varten
- potilaan itsensä (tai huoltajan) pyytämät vapaamuotoiset lääkärintodistukset (ja todistuksenomiset kopiot) erilaisia tarkoituksia varten (erityisruokavalio, matkatoimistoa varten, kuntosali jne.)
- todistus vapaaehtoisena armeijaan tai erikoisjoukkoihin hakua varten
- lääkärinlausunto ase-, lento- tai sukelluslupaa (SSLY:n oma kaavake, potilas tuo tullessaan) varten
- lääkärinlausunto oikeutta varten (pahoinpitely, holhous, testamentti yms. vapaamuotoinen lausunto)
- lääkärinlausunto edunvalvontavaltuutusta ja edunvalvontaa varten
- T-todistus ja vastaavat terveystodistukset
- vieraskielinen lääkärintodistus (esim. diabeetikoille todistus insuliinien käytöstä: Diabetesliitto >D-elämää > matkustaminen > Medical Certificate)
- lääkärinlausunto verottajaa varten

- E-lausunto, vapaaehtoisissa tapaturmavakuutuksissa
- hammaslääkärin todistus
- kansainvälinen rokotustodistus
- lääkärinlausunto liikkumisesteisen pysäköintitunnusta varten (invatodistus)
- lääkärinlausunto työkyvyttömyydestä/ kuntoutustuesta (B2LAUS)

Lääkärintodistus ajo-oikeutta varten 72,80 €

- Ajokorttilaissa säädetyn ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi tarvittava lääkärintodistus (myös opintoihin liittyvä).

2.4 Maksuttomat lääkärintodistukset ja -lausunnot

Hoitoon liittyväksi todistukseksi katsotaan lausunto, jonka potilas tarvitsee jatkohoitopaikan järjestämiseksi/saamiseksi tai osoittaakseen työnantajalle/ oppilaitokselle tms. sairausloman tarpeen. Todistusmaksua ei saa periä todistuksista, jotka tarvitaan asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi, sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun nojalla lääkekorvauksen saamiseksi tai sellaisen lyhytaikaisen sairausloman tarpeen osoittamiseksi, jonka kesto on enintään sairausvakuutuslain 8 luvun 7 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun omavastuuajan pituinen.

Näitä ovat:

- todistus käynnistä
- todistus lapsen sairastumisesta (SE-todistus)
- todistus sairastumisesta (sairaanhoidajan antama todistus, SE-todistus)
- todistus sairauslomaa varten (A-TOD, B1LAU (sairasloma yli 60pv))
- matkatodistus/koulukyytitodistus sairauden perusteella (SV67)
- terveystarkastus kutsunaa varten (PVTLL, kutsuntaikäiset miehet, vapaaehtoiset naiset)
- lääkärintodistuksen kaltaiset lähetteet (maksusitoumus, veteraanikuntoutus)
- kuolintodistus (EXITUS)
- todistus äitiys- ja vanhempainrahaa varten (SV75S)
- todistus kouluruokailua varten, koululiikunnasta vapautus (esim. SV-A – todistukselle laadittuna)
- lääkärinlausunto erityiskorvattavasta lääkkeestä (B1LAU)

- lääkärinlausunto hoitoon liittyvästä KELA:n kuntoutuksesta, mukaan lukien LAKU, Omaväylä, sopeutumisvalmennus (B1LAU)
- lääkärinlausunto Ylioppilastutkintolautakuntaa varten (YTLL)
- Lausunto ajoterveydentilan muutoksesta poliisille (AJOMUU)

2.5 Erikoissairaanhoidon asiakasmaksut

Poliklinikkamaksu 71,30 €

Asiakasmaksuasetus 8 §.

- Poliklinikkamaksu peritään 18 vuotta täyttäneeltä lääkärin vastaanottokäynnistä, käyntiä korvaavasta puhelusta, etävastaanotosta tai asiantuntijasairaanhoidajan vastaanottokäynnistä. Poliklinikkamaksu peritään myös, mikäli kiiretön vastaanottokäynti on muutettu etävastaanotoksi.
- Poliklinikkamaksu peritään 18 vuotta täyttäneeltä lääkärin vastaanottokäynnistä, etävastaanotosta tai asiantuntijasairaanhoidajan vastaanottokäynnistä yhteispäivystyksessä.
- Samana päivänä tapahtuvat eri syistä johtuvat pkl-käynnit ovat kaikki maksullisia asiakkaalle, koskee myös etävastaanottoja ja asiantuntijasairaanhoidajan vastaanottoja.
- Psykiatrian poliklinikkakäynti on maksuton.
- Maksua ei peritä, jos asiakas siirretään poliklinikalta vuodeosastolle saman päivän aikana saman syyn vuoksi.
- Maksua ei peritä, jos asiakas on sisäänkirjattu lyhyt- tai pitkäaikaiseen laitoshoitoon samaan tai toiseen hoitolaitokseen.
- Poliklinikkamaksua ei peritä asiakkaalta, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus tai joka on osallistunut Lotta Svärd -järjestön pikkulotta -toimintaan.

Hoitopuhelumaksu 33,00 €

Asiakasmaksuasetus 8 §

- Terveystieteiden ammattilaisen ja 18 vuotta täyttäneen potilaan välisestä erikoissairaanhoidon puhelusta, jossa potilas saa hoito-

ohjeita, tai joka liittyy potilaalle tehtyihin tutkimusvastauksiin ja niihin liittyviin jatkohoito-ohjeisiin, peritään hoitopuhelumaksu.

- Jos samana päivänä on samasta syystä hoitopuhelu ja poliklinikkakäynti, on hoitopuhelu maksuton.
- Psykiatrian hoitopuhelu on maksuton.
- Hoitopuhelu kerryttää maksukattoa.
- Hoitopuhelumaksua ei peritä asiakkaalta, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus tai joka on osallistunut Lotta Svärd -järjestön pikkulotta -toimintaan.

Soveltamisohje poliklinikkamaksun ja hoitopuhelumaksun perimisestä

Samana päivänä tapahtuva konsultaatio

Saman sairauden käsitettä arvioitaessa on tulkittava laajasti syy–seuraus suhdetta. Jos ei kyse ole samasta syystä johtuvasta konsultaatiosta, ovat molemmat käynnit maksullisia potilaalle.

Tutkimuskäynti ja siihen liittyvä vastaus

Pääperiaate on se, että potilaan käynteihin laboratorio- ja röntgentutkimuksissa liittyy aina myös vastaus, joka voidaan antaa uudella ajanvarauskäynnillä, etävastaanotolla, käyntiä korvaavalla puhelinvastaanotolla, hoitopuhelulla tai kirjevastauksena.

Tutkimuskäynti ja siihen liittyvä kirjevastaus on potilaalle maksutonta. Toimenpiteen jälkeen sovittu kontrollipuhelinsoitto on maksuton.

Käynti ravitsemusterapia- tai psykologiyksikössä

Käynnit kirjataan aina lähettävän erikoisalan käynniksi, ellei kyse ole samana päivänä annettavasta konsultaatiosta.

Jos lähete tulee yksityiseltä sektorilta suoraan ravitsemusterapia- tai psykologiyksikköön eikä tarkoitus ole kierrättää potilasta minkään erikoisalan kautta, käsitellään toiminta palvelujen myyntinä ulkopuoliselle

asiakkaalle. Tällöin potilas itse ei maksa käyntimaksuja. Tapaus rinnastetaan laboratorio- ja röntgenpalveluiden myyntiin.

Käynti fysio- ja toimintaterapiayksikössä

Fysioterapia, toimintaterapia, jalkaterapia ja musiikkiterapia ovat asiakkaalle maksullisia.

Poikkeuksena ovat preoperatiiviset osastojaksohoitoon kiinteästi liittyvät terapiakäynnit. Lisäksi on huomioitava lääkinnällisestä kuntoutuksesta, sarjahoidosta ja apuvälinepalveluista todetut poikkeukset maksuttomina palveluina.

Sarjahoitomaksu 19,90 €

Asiakasmaksuasetus 11 §

Sarjahoitomaksu voidaan periä 18 vuotta täyttäneiltä enintään 45 kertaa kalenterivuodessa.

Kriteerit

- Lääkäri määrää etukäteen
- Hoidollinen peruste
- Hoito toistuu vähintään 3 kertaa
- Hoito annetaan toistaiseksi
- Toteuttaa terveydenhuollon ammattihenkilö tai nimikesuojattu ammattihenkilö
- Polikliininen hoito
- Osastojakson jatkumiselta välttyminen
- Lääkkeen määrän tai koostumuksen muuttaminen ei oikeuta pkl-maksun perimiseen

Seuraavat ovat erikoissairaanhoidossa aina sarjahoitoa kriteerien täytyessä:

- polikliinisesti toistuva lääkinnällinen hoito
- dialyysi
- suonensisäisesti annettavat sytostaatti-, antibiootti- ja biologiset lääkehoidot

- sädehoito
- hyposensibilisaatiohoito
- valohoito
- puhe- ja äänihäiriöhoito
- lääkinnällinen kuntoutus
- fysio-, toiminta-, jalka- ja musiikkiterapia
- haavan hoito

Sarjahoitoa ei ole röntgen- ja laboratoriotutkimukset

Sarjahoitomaksua ei peritä asiakkaalta, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus tai joka on osallistunut Lotta Svärd -järjestön pikkulotta -toimintaan.

Päiväkirurgiamaksu 233,80 €

Asiakasmaksuasetus 8 a §

- Peritään päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään suunnitellusti saman päivän aikana leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonensisäisesti annettavaa lääkitystä.
- Päiväkirurgiamaksu peritään alle 18-vuotiaalta, ellei päiväkirurgista toimenpidettä tehdä poliklinikalla.
- Päiväkirurgiamaksua ei peritä, jos vuosittainen maksukatto on saavutettu.

Soveltamisohje, päiväkirurgia

Mikäli asiakas joutuu hoidollisin perustein jäämään hoitopaikkaan toimenpidettä seuraavaan vuorokauteen, peritään päiväkirurgisen maksun lisäksi hoitopäivämaksu 71,50 €

Maksua ei peritä, jos asiakas on hoidon aikana sisäänkirjattu lyhyt- tai pitkäaikaiseen laitoshoidon samaan tai muuhun hoitolaitokseen.

- Mikäli asiakas, jolta ei edellä mainitun mukaan peritä päiväkirurgista maksua, jää toimenpiteen jälkeen komplikaation tai muun vastaavan syyn takia osastolle, peritään häneltä ainoastaan 71,50 € hoitopäivämaksu (26,80 € jos potilaan maksukatto on saavutettu). Jos kyse on pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevasta

potilaasta, peritään vain pitkäaikaisen laitoshoidon maksupäätöksen mukainen maksu.

- Lähettävä sosiaali- ja terveystieteiden keskus ei saa uloskirjata potilasta, koska häntä ei sisäänkirjoiteta erikoissairaanhoidon hoitoon. Potilaan siirtokuljetukset poliklinikka- tai päiväkirurgiseen hoitoon ja takaisin maksaa laitos, jonka kirjoissa potilas hoidon aikana on. Jos potilas jää yöksi, hänet sisäänkirjoitetaan erikoissairaanhoidon hoitoon ja siitä ilmoitetaan lähettävälle laitokselle. Tällöin myös paluukuljetus tulee erikoissairaanhoidon maksettavaksi.

Yhteispäivystyksen maksut

Poliklinikkamaksu 71,30 €

Asiakasmaksuasetus 8 §.

- Poliklinikkamaksu peritään 18 vuotta täyttäneeltä lääkärin vastaanottokäynnistä, etävastaanotosta tai asiantuntijasairaanhoidajan vastaanottokäynnistä.
- Maksua ei peritä, jos asiakas siirretään yhteispäivystyksestä vuodeosastolle.
- Poliklinikkamaksua ei peritä asiakkaalta, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus tai joka on osallistunut Lotta Svärd -järjestön pikkulotta -toimintaan.

2.6 Erikoissairaanhoidossa annettavien lääkärintodistusten ja -lausuntojen maksut

Erikoissairaanhoidon lääkärintodistukset ja -lausunnot 60,60 €.

2.7 Käyttämättä tai peruuttamatta jätetty palvelu perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa

Käyttämättä tai peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu 73,70 €

Asiakasmaksulaki 3 §.

Ajan peruuttamisen on tapahduttava edelliseen arkipäivään klo 12.00 mennessä.

- Peritään kaikista terveydenhuollon vastaanottopalveluista, etävastaanotoista, laboratorio- ja kuvantamiskäynneistä sekä

sosiaali- ja terveydenhuollon lyhytaikaisista hoito- ja asumispalvelupaikoista, jos asiakas on ilman hyväksyttävää syytä ja aikaa tai paikkaa perumatta jäänyt saapumatta palvelun piiriin.

- Näitä ovat esim. käynti tutkittavana tai hoidettavana sairaalassa, lääkärin, hoitajan, fysioterapeutin, toimintaterapeutin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön vastaanotolla, terveyskeskuslääkärin, hoitajan, terapioiden tai suun terveydenhuollon vastaanotolla.
- Maksu peritään 18 vuotta täyttäneeltä, vaikka itse palvelu tai käynti olisi potilaalle maksuton.

Käyttämättä tai perumatta jätetystä palvelusta perittävä maksu jätetään perimättä, jos käynnin peruuttamatta jättämiseen on hyvä syy

- alle tunnin myöhästyminen
- potilaan, lapsen tai muun omaisen äkillinen sairastuminen
- onnettomuus
- toisessa laitoksessa hoidossa olo
- ajanvarauskirje ei ole saavuttanut potilasta (Vaasan HaO:n päätös)
- ylivoimainen este, linja-auto- tai junalakko

Avohoidon maksua ei peritä jos:

- Kyse on psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annetusta hoidosta.
- Kyse on hengityshalvauspotilaan hoidosta.
- Kyse on jostakin seuraavista:

Tartuntatautilaissa (1227 / 2016) tarkoitetut rokotukset, 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätyt lääkkeet, yleisvaaralliselle tartuntataudille altistuneeksi todetun tai perustellusti altistuneeksi epäillyn karanteeni 60 §:n nojalla, yleisvaaralliseen tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi perustellusti epäillyn eristäminen 63 §:n nojalla sekä 4 §:n 3 momentissa tarkoitettuun valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen hoitoon määrätyt lääkkeet sekä HIV-infektion, sankkerin, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydiainfektion tutkimus, hoito sekä hoitoon ja ehkäisyyn määrätyt lääkkeet.

- Kyseessä on erikoissairaanhoidon lain 1 §: n 2 momentissa tarkoitettuun lääkinälliseen kuntoutukseen kuuluva neuvonta, kuntoutustarvetta ja -mahdollisuuksia selvittävä tutkimus sekä sopeutumisvalmennus ja kuntoutusohjaus.
- Kyseessä on ihmisen elimien, kudoksien tai solujen elävän luovuttajan tutkimus ja hoito.
- Potilas poliklinikalla suoritetun tutkimuksen jälkeen otetaan välittömästi sairaalaan hoidettavaksi.
- Potilaan vuosittainen maksukatto on saavutettu, ellei kyseessä ole tapaturmavakuutuslain (459/2015), maatalousyrittäjien (873/2015), tapaturmavakuutuslain, sotilasvammalain (404/1948), liikennevakuutuslain (460/2016) tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta hoidosta (maksaja vakuutusyhtiö).
- Kyse on samana päivänä ja samasta syystä tehtävästä konsultaatiosta.
- Potilas on hoidon aikana sisäänkirjoitettu samaan tai johonkin muuhun hoitolaitokseen (maksaa lyhytaikaisen tai pitkäaikaisen laitoshoidon maksua)
- Potilas on alle 18-vuotias.
- Kyseessä on erikoissairaanhoidon apuvälinepalvelu.
- Kyseessä on SERI-potilaan terveystyö.
- Äitiyspoliklinikalla annettava tutkimus, hoito ja seuranta, kun kyseessä on päihteitä käyttävä ja raskaana oleva.

2.8 Lyhytaikaisen laitoshoidon maksut perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa

Hoitopäivämaksu 71,50 €

Asiakasmaksulaki 5 § 1b. Asiakasmaksuasetus 12 §.

Vuodeosaston hoitopäivämaksu peritään tulo-, sairaalassaolo- ja lähtöpäiviltä kalenterivuorokaudelta. Lähtöpäivältä ei peritä maksua, jos hoito jatkuu samana päivänä toisessa laitoksessa. Mikäli asiakas siirtyy asumispalveluyksikköön, asiakkaalta laskutetaan lähtöpäivä.

Alle 18-vuotiaalta hoitopäivämaksu peritään enintään 7 hoitopäivältä kalenterivuodessa.

Lyhytaikaisesta laitoshoidosta ei saa periä hoitopäivämaksua täysiltä vuorokausilta, jolloin potilas on hoitajakson aikana poissa laitoksesta. Hoitajaksolta lomalle lähtö- ja paluupäivä ovat maksullisia.

Erikoissairaanhoidossa synnyttäneiden osastolla tapahtuva lapsen vuodeosastohoito yhdessä äidin kanssa on maksutonta. Perhehuoneen maksu on 50,00 euroa/vrk, eikä se kerrytä maksukattoa.

Hoitopäivämaksu psykiatrialla 32,80 €

Vuodeosaston lyhytaikaisen laitoshoidon maksu peritään tulo-, sairaalassaolo- ja lähtöpäiviltä kalenterivuorokaudelta. Lähtöpäivältä ei peritä maksua, jos laitoshoido jatkuu samana päivänä toisessa laitoksessa. Mikäli asiakas siirtyy asumispalveluyksikköön, asiakkaalta laskutetaan lähtöpäivä.

Alle 18-vuotiaalta hoitopäivämaksu peritään enintään 7 hoitopäivältä kalenterivuodessa.

Lyhytaikaisesta laitoshoidosta ei saa periä hoitopäivämaksua täysiltä vuorokausilta, jolloin potilas on hoitajakson aikana poissa laitoksesta. Hoitajaksolta lomalle lähtö- ja paluupäivä ovat maksullisia.

Asiakasmaksuasetuksen 12 §:n mukaan lyhytaikaisessa laitoshoidossa olevalta potilaalta ei saa periä maksua mielenterveyslain (1116/90) 9 c §:n perusteella järjestetyn tarkkailun ajalta, jos tarkkailtavaksi otettua henkilöä ei tarkkailun perusteella määrätä tämän lain 8 §:ssä tarkoitettuun tahdosta riippumattomaan hoitoon.

Lyhytaikaisen laitoshoidon ylläpitomaksu maksukaton ylittymisen jälkeen 26,80 €

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu on sekä sote-keskusten osastoilla, että keskussairaalan somatiikan ja psykiatrian osastolla 26,80 €/hoitopäivä.

Päivä- ja yöhoidon maksu 32,80 €

Asiakasmaksulaki 5 § 1 b. Asiakasmaksuasetus 13 §.

- Peritään 18 vuotta täyttäneiltä kalenterivuorokaudelta, jos hoidollisin perustein on tarkoituksenmukaista, että henkilö on sairaalassa hoidettavana vain joko päivällä tai yöllä.
- Alle 18-vuotiaalta päivä- ja yöhoidon maksu peritään enintään 7 hoitopäivältä kalenterivuodessa.

Kuntoutushoidon maksu 24,60 €

Asiakasmaksulaki 5 § 1 b. Asiakasmaksuasetus 14 §.

- Alle 18-vuotiaalta hoitopäivämaksu peritään enintään 7 hoitopäivältä kalenterivuodessa.
- Lähtöpäivältä ei peritä maksua, jos hoito jatkuu samana päivänä toisessa hoitolaitoksessa. Mikäli asiakas siirtyy asumispalveluyksikköön, asiakkaalta laskutetaan lähtöpäivä.
- Maksukaton ylittymisen jälkeen kuntoutushoito on maksutonta erikoissairaanhoidon kuntoutusosastolla Seinäjoen keskussairaalassa.

2.9 Kotisairaalahoidon maksut

Kotisairaalahoito on määräaikaista, tehostettua kotisairaanhoidoa. Kotisairaalahoidon yhteydessä annettavat lääkkeet ja hoitosuunnitelman mukaiset hoitotarvikkeet sisältyvät hintaan. Terveystieteiden lain 25 § 2 mom.

Lääkärikäynti 27,60 €

Muun henkilön käynti 17,50 e

Kotisairaalapalvelusta peritään 18 vuotta täyttäneiltä enintään 52,50 euroa/vrk.

- Kotisairaalan käyntimaksua ei peritä asiakkaalta, joka saa jatkuvaa ja säännöllistä kotisairaanhoidoa. Asiakasmaksuasetus 3 § 1 mom.
- Kotisairaalan maksut kerryttävät maksukattoa. Maksukaton ylittymisen jälkeen ei peritä kotisairaalan asiakasmaksuja.
- Kotisairaalan käyntimaksua ei peritä ympärivuorokautisen palveluasumisen asukkaalta
- Jos kotisairaalahoidoa annetaan perustason hoitona, jatkuvaa ja säännöllistä kotisairaanhoidoa saavan asiakkaan kohdalla

kotisairaalahoido kasvattaa asiakkaan kotihoidon palvelutunteja. Tällöin tilapäisen kotisairaalahoidon asiakasmaksu laskutetaan jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon yhteydessä, eikä maksu kerrytä asiakkaan maksukattoa.

2.10 Palliatiivisen keskuksen maksut

Poliklinikkamaksu 71,30 €

- Poliklinikkamaksu peritään erityistason lääkärin tai asiantuntijasairaanhoidajan vastaanottokäynnistä tai etävastaanotosta 18-vuotta täyttäneiltä.

Lyhytaikaisen laitoshoidonmaksu 71,50 €

Asiakasmaksulaki 5 § 1b. Asiakasmaksuasetus 12 §

- Vuodeosaston hoitopäivämaksu peritään tulo-, sairaalassaolo- ja lähtöpäiviltä kalenterivuorokaudelta. Lähtöpäivältä ei peritä maksua, jos hoito jatkuu samana päivänä toisessa laitoksessa. Mikäli asiakas siirtyy asumispalveluyksikköön, asiakkaalta laskutetaan lähtöpäivä.
- Alle 18-vuotiaalta hoitopäivämaksu peritään enintään 7 hoitopäivältä kalenterivuodessa.
- Lyhytaikaisesta laitoshoidosta ei saa periä hoitopäivämaksua täysiltä vuorokausilta, jolloin potilas on hoitojakson aikana poissa laitoksesta. Hoitojaksolta lomalle lähtö- ja paluupäivä ovat maksullisia.

2.11 Polikliinisen päiväsaaralatoiminnan maksut

Asiakasmaksuasetus 13 § ja 8 §

Päiväsaaralatoiminnan päiväkäynnistä peritään 18-vuotta täyttäneiltä.

Perustason päiväkäynti 32,80 € / vrk

- Maksu sisältää kaikki asiakkaan hoitokerrat saman vuorokauden aikana.

Eryytistason päiväkäynti 71,30 €

- Maksu peritään samasta syystä ja sairaudesta kerran saman vuorokauden aikana.

2.12 Pitkäaikaisen laitoshoidon maksut terveystalouksissa

Asiakasmaksulaki 7 c §, asiakasmaksuasetus 15 §.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevilta peritään maksukyvyyn mukainen maksu (ks. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen ohje Pitkäaikaisen laitoshoidon maksut HVA:lla).

- Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta 18 vuotta täyttäneeltä potilaalta peritään viideltä loma- tai muulta poissaolopäivältä maksu, yli viisi päivää ylittäviltä poissaolopäiviltä ei peritä maksua.
- Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue laskuttaa Vanhan Vaasan sairaalassa ja Niuvanniemen sairaalassa pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien maksukyvyyn mukaiset asiakasmaksut potilailta, joiden kotikunta on Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella.

3 Ensihoitopalvelu

Asiakasmaksuasetus 10 §.

Ensihoitoa on äkillisesti sairastuneen tai loukkaantuneen potilaan kiireellisen hoidon antaminen ja tarvittaessa potilaan kuljettaminen hoitoyksikköön. Ensihoitopalvelu ja siihen liittyvä sairaanhoito ovat osa terveydenhuoltoa.

Terveys- ja hyvinvointilain 1326/2010 perusteella ensihoidon järjestämisvastuu siirtyi sairaanhoitopiireille 1.1.2013 alkaen. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue järjestää 1.1.2023 alkaen ensihoitopalvelun omana toimintana, maakunnallisen mallin mukaisesti.

- Ensihoidon ambulanssikuljetuksesta peritään sairausvakuutuslain mukainen omavastuuosuus 25,00 €
- Kun potilas hoidetaan kohteessa lääkärin konsultaation perusteella, peritään sairausvakuutuslain mukainen omavastuuosuus 25,00 €

4 Sosiaalihuollon asiakasmaksut

4.1 Tukipalvelut

Sosiaalihuoltolaki 19 §

Tukipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joilla luodaan ja ylläpidetään henkilön kodissa sellaisia olosuhteita, että hän voi suoriutua jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista mahdollisimman itsenäisesti, sekä palveluja, joiden avulla henkilö voi saada hyvinvointia tuottavaa sisältöä elämäänsä.

Tukipalveluina järjestetään henkilön yksilöllisen tarpeen mukaan: ateriapalvelua; vaatehuoltopalvelua; siivouspalvelua; asiointipalvelua; osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävää tai tukevaa palvelua. Tukipalveluja järjestetään henkilölle, joka tarvitsee niitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi. Lisäksi tukipalveluja järjestetään henkilölle, joka tarvitsee niitä erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella.

4.1.1 Ateriamaksut

Kotiin kuljetettavat ateriat

Hyvinvointialueen järjestämä kotiin kuljetettava ateriapalvelu on tarkoitettu kotona asuville asiakkaille, jotka eivät pysty sairauden tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi valmistamaan aterioitaan itsenäisesti, läheisten turvin tai ruokailemaan kodin ulkopuolella.

Kotiin kuljetettujen aterioiden tilausmäärä tulee olla vähintään kolme (3) ja enintään seitsemän (7) aterialla viikossa. Palvelun toteutuessa ainoana palveluna ruoan lämmityksestä ei voi syntyä kotihoidon asiakkuutta. Tällöin tulee pohtia muita vaihtoehtoja.

Kotiin kuljetettu kylmä ateria	6,00 €/ateria
Kylmäaterian kuljetus	3,80 €/kuljetus
Kotiin kuljetettu lämmin ateria + kuljetus (poistuva palveluvaihtoehto)	8,80 €/ateria

Ateria toimipisteessä, ulkopuoliset

7,10 € /ateria

Ateriamaksut toimintayksikössä

Asiakkaalta peritään joko kaikki ateriat (ateriapäivän hinta) tai yksilöllisesti hänen tilaamansa ateriat. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen osalta ateriamaksu sisältyy asiakkaan kuukausimaksuun. Ikäihmisten yhteisöllisessä asumisessa ateriovaihtoehtot ovat: koko ateriapäivä, lounas ja päivällinen tai pelkkä lounas. Jos asiakas on kokonaan enteraalisessa ravitsemuksessa (letkuruokinta), niin ateriamaksua ei peritä. Asiakas maksaa itse tarvitsemansa ravintoliuokset.

Aamupala (12 %)	2,00 €
Lounas (40 %)	6,80 €
Välipala/Kahvi (6 %)	1,10 €
Päivällinen (30 %)	5,10 €
Iltapala (12 %)	2,00 €
Koko ateriapäivä (100 %)	17,00 €

4.1.2 Turva-auttamispalvelut

Turva-auttamispalvelu tarkoittaa turvapuhelinta ja turvarannekettä, jolla asiakas voi hälyttää apua, mikäli hän sitä tarvitsee terveydentilastaan tai muusta syystä johtuen. Palveluun oikeutettuja ovat ensisijaisesti kotihoito-, omaishoito- ja vammaispalveluasiakkaat ja erityisellä harkinnalla myös muut asiakkaat. Palvelu voidaan myöntää myös määräajaksi. Asiakkaan hälyttäessä auttajäkynnit tekee ensisijaisesti asiakkaan läheinen tai muu sovittu henkilö.

Turva-auttamispalvelut 29,00 € /kk

- Sisältää laitevuokran, laitteen sim-kortin, hälytysten vastaanoton ja laitteen huoltotyöt ja turva-auttamispalveluun liittyvän toiminnan ylläpitämisen sekä laskutuspalvelut.
- Laskutuskausi alkaa asennuskuukauden alusta ja päättyy palvelun päättymiskuukauden loppuun.

Turvapalveluiden lisälaitteet:	hinta €/kk/laite
Lisäturvaranneke tai -riipus	0,10 €
Erillinen vammaispainike turvahälyttimeen	0,10 €
Älykäs ovivahti	5,00 €
Savu-/palo-/häkäkaasuhälytin	2,00 €

GPS-pohjainen ranteessa pidettävä turvapuhelin 35,00 €

Mikäli GPS-pohjainen ranteessa pidettävä turvapuhelin on kiinteän turvapuhelinlaitteen lisäpalvelu, maksu GPS-laitteesta on tällöin 15,00 €.

Muista lisälaitteista (esim. vuodehälytin, ikkunahälytin) peritään yrityksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaiset hinnat asiakkailta.

Turva-auttajan käynti 23,00 €/käynti

- Turvapuhelinasiakkaan hälyttäessä turva-apua muulla kuin turvarannekkeella, peritään asiakkaalta turva-auttajakäynnin maksu, ellei turva-auttajan käynti ole tehtävissä muuten sovitun palvelukäynnin yhteydessä.
- Asiakkaalta, jolla ei ole turvapalvelupäätöstä, voidaan periä turva-auttajan käyntimaksu äkillisessä turva-auttajapalvelutilanteessa. Tilanteen toistuessa ohjataan asiakas turvapalvelun asiakkuuteen.

Turvalaitteiden asennus 30,00 €

- *Samalla hakemuksella tilatun* Turvapuhelimen ja *mahdollisten* lisälaitteiden asennusmaksu peritään vain kerran, jos *saman tilauksen* yhden laitekokonaisuuden asentaminen edellyttää useamman käynnin.
- *Myöhemmin tilatun* Lisälaitteen asennuksesta erillisenä käyntinä peritään asennusmaksu.

Korvaus rikkoutuneesta tai kadonneesta turvapuhelimesta, GPS-rannekkeesta tai lisälaitteesta peritään asiakkaalta sen suuruisena, kuin hyvinvointialue maksaa hankkiessaan rikkoutuneen/hävinneen laitteen tilalle uuden vastaavan laitteen. Korvaus peritään näissä tilanteissa, vaikka palvelut olisivat päättyneet.

4.1.3 Kauppapalvelu

Kauppapalvelu sisältää päivittäistavaroiden tilaamisen kaupasta ja kauppatavaroiden kuljetuksen kaupasta kotiin. Palvelun tuottamisen tavassa voi olla aluekohtaisia eroja. Yhteistyökumppaneina toimivat kaupat huolehtivat kauppatavaroiden keräämisestä. Ensisijaisesti toivotaan kaupan huolehtivan myös tavaroiden kotiin kuljettamisesta. Ellei kuljetus toteudu, voidaan kuljetus järjestää hyvinvointialueen organisoimana.

Kauppapalvelu on tarkoitettu kotihoidon palveluiden piirissä oleville asiakkaille.

Ruokatarvikkeiden keräily	10,00 €/kerta
Kuljetus	6,00 €/kerta

4.1.4 Asiointipalvelu

Asiointipalvelulla tarkoitetaan mm. asiakkaan vaateostoksista tai apteekkiasioinneista huolehtimista ensisijaisesti yhdessä asiakkaan kanssa. Asioinnit hoidetaan ensisijaisesti lähimpiin toimesta. Pankki ja raha-asiat hoitaa asiakas itse tai hänen läheisensä tai edunvalvoja. Kotihoito ei vastaanota asiakkaan maksukorttia tai käteistä rahaa.

Palvelu voidaan myöntää vasta kun kaikki muut auttavat tahot on kartoitettu, eikä niitä ole. Palvelua myönnettäessä otetaan huomioon asiakkaan kokonaistilanne ja palvelut voidaan myöntää myös määräaikaisena.

Asiointipalvelu on tarkoitettu kotihoidon palveluiden piirissä oleville asiakkaille.

Asiointipalvelu	16,00 €/kerta
-----------------	---------------

4.1.5 Vaatehuolto

Vaatehuoltopalvelu voidaan myöntää tukipalveluna silloin kun se suoritetaan muualla kuin asiakkaan kotona tai kodin yhteydessä olevassa pyykkitalassa. Vaatehuollolla tarkoitetaan asiakkaiden käyttövaatteiden, vuodetekstiilien ja pyyhkeiden pyykinpesua, kuivausta ja viikkaamista. Vaatehuolto ei sisällä silittämistä, mankelointia.

Vaatehuolto sisältyy ainoastaan kotihoidon palvelun piirissä oleville asiakkaille ja palvelu voi olla myös määräaikainen. Palveluun eivät sisälly sisustustekstiilien, juhlavaatteiden, mattojen, huopien tai erityistä huoltoa vaativien tekstiilien pesemistä.

Mikäli asiakkaan vaatehuoltopalvelu järjestetään pesulapalveluna, pesula laskuttaa ko. palvelun suoraan asiakkaalta.

Vaatehuolto 10,00 €/koneellinen

Vaatehuolto 28,00 €/kk (mikäli muuta laskutusperustetta kilo tai koneellinen ei ole saatavissa)

Vaatehuolto kilohinta, joka määräytyy Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen ja yrittäjän tekemän sopimuksen mukaisesti

4.1.6 Peseytymispalvelu

Asiakkaalla on mahdollisuus saada tukipalveluna peseytymispalvelua, mikäli hänellä ei ole asianmukaisia peseytymistiloja tai hänen toimintakykynsä estää pääsyn oman kodin tai taloyhtiön pesutiloihin tai asiakkaalla on jokin erityistarve esimerkiksi sairaus, jonka vuoksi oman kodin peseytymistilojen käyttö ei ole asianmukaista.

Palvelu sisältyy tarvittaessa kotihoidon palveluun tai voidaan myöntää harkinnanvaraisesti omaishoitajuuteen liittyvänä tukipalveluna.

Palvelu voidaan myöntää erityisellä harkinnalla myös ilman kotihoidon asiakkuutta. Palvelu tuotetaan kodin ulkopuolella.

Omaehtoinen peseytymispalvelu voidaan myöntää asiakkaalle, jonka peseytymistilat ovat kotona puutteelliset, mutta asiakas selviytyy peseytymisestä itsenäisesti ilman kotihoidon henkilökunnan valvontaa.

Peseytymispalvelu 10,00 €/kerta

Omaehtoinen peseytymismahdollisuus 6,00 €/kerta

Edestakainen kuljetus 12,00 €

4.1.7 Osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävä tai tukeva palvelu ikäihmisten palveluissa

Sosiaalihuoltolaki § 19

Osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävää tai tukevaa palvelua (ikäntyneiden kuntouttava päivätoiminta) toteutetaan ryhmätoimintana

ikäihmisten palveluissa. Kuntouttava päivätoiminta on tavoitteellista ja määräaikaista kotona asuville ikääntyneille tarkoitettua päivätoimintaa, joka sisältää asiakkaan toimintakykyä tukevaa toimintaa mm. liikuntaa ja erilaisia toimintatuokioita sekä sosiaalista kanssakäymistä. Kuljetusmaksu peritään, jos asiakas ei peru päivätoimintaan saapumista viimeistään edellisenä päivänä. Maksua ei peritä, jos peruuttamatta jättämiselle on hyväksyttävä syy, esim. akuutti sairastuminen.

Kokopäiväryhmä (sis. lounaan ja kahvin)	20,00 €/kerta
Osapäivä ryhmä (sis. kahvin)	11,00 €/ kerta
Osapäivä ryhmä (sis. kahvin ja lounaan)	16,00 €/kerta
Etäryhmä	6,00 €/kerta
Edestakainen kuljetus	12,00 €

4.1.8 Muut tukipalvelut

Ohjattu liikuntasali-, kuntosali- ja vesivoimisteluryhmä	5,00 €/kerta
Harrastustoiminnan ryhmä	3,50-€/kerta
Siivouspalvelu, yhteisöllinen asuminen, joka toteutuu kiinteästi samoissa tiloissa ympärivuorokautisen asumispalvelun kanssa (hybridiyksikkö)	30,00 €/tunti

4.2 Kotihoito

4.2.1 Tilapäinen ja lyhytaikainen kotihoito

Lyhytaikainen kotona annettava palvelu on satunnaista, tilapäiseen tarpeeseen. Mikäli palvelu jatkuu yli 2 kk tai sen ennakoidaan olevan pitkäaikaista, palvelusta peritään jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelusta perittävä maksu.

Asiakasmaksuasetus 3 § [54](#) mom.

Kotihoidon arviointijakso	18,00 €/hoitopäivä
Kotikuntoutusjakso	18,00 €/viikko
Tilapäinen kotihoito	17,50 €/kotikäynti

Tilapäinen kotisairaanhoido	17,50 €/käynti
Tilapäinen fysioterapeutin/toiminta- terapeutin käynti	17,50 €/käynti

4.2.2 Etäkotihoito

Kuvapuhelinpalvelussa käytettävät etähoitolaitteet kuuluvat säännöllisen kotihoidon maksuun.

Kuvapuhelinlaite ei-säännöllisen kotihoidon asiakkaille 30,00 €/kuukausi

Lääkeautomaatti ei-säännöllisen kotihoidon asiakkaille 30,00 €/kuukausi sisältäen lääkkeiden koneellisen annosjakelupalvelun

Jos lääkehoito edellyttää lisäksi kotihoidon käyntejä, peritään niistä tilapäisen kotisairaanhoidon maksu (luku 4.2.1).

Etähoivapalvelu tarjotaan ainoastaan kotihoidon palveluiden myöntämisperusteet täyttävälle asiakkaille ja palvelu voi olla myös määräaikainen.

4.2.3 Jatkuva ja säännöllinen kotihoito

Sosiaalihuoltolaki 19 a §

Asiakasmaksulaki 10 e §, 10 f §, 10 g § ja 10 i § ja asiakasmaksuasetus

Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun maksu peritään silloin, jos asiakas saa kotisairaanhoidon/kotisairaalahoidon/kotihoidon palvelua vähintään kerran viikossa ja lisäksi palvelun sen alkamisesta lukien arvioidaan kestävän vähintään kaksi kuukautta tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta. Pitkäaikaisen asumispalvelun maksu peritään silloin, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta.

Em. palvelujen kuukausimaksu määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen keskimääräisten palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia.

Maksun määräytyminen

Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu on vähintään kerran viikossa ja kaksi kuukautta kestävää palvelua. Etähoivan palvelusta peritään kotihoidon asiakasmaksuja vastaava kuukausimaksu palvelun tuntimäärän ja asiakkaan maksukyvyyn mukaisesti. Asiakkaan kuukausimaksu on enintään alla olevan maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista. Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 416 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Taulukko 1: Tulorajat 1201/2020 10 e§

O/HENKILÖÄ						
	1	2	3	4	5	6
Tuloraja €/kk	699	1290	2025	2503	3030	3481

Taulukko 2. Maksuprosentit 1201/2020 10 e§

MAKSUPROSENTIT PERHEEN KOON MUKAAN/HENKILÖÄ						
Palvelutunnit h/kk	1 hlö	2 hlöä	3 hlöä	4 hlöä	5 hlöä	6 tai yli hlöä
0-4	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
5	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00

21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38 tai yli	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, maksua määrätessä käytetään maksuprosenttia, joka vastaa palvelutuntien keskimääräistä määrää. Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin.

Kotihoidossa perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat tai parisuhteensa rekisteröineet henkilöt ja heidän alaikäiset lapsensa, ja/tai jompikumpi vanhemmista alaikäisine lapsineen.

Yhteisöllisessä asumisessa asuva tulkitaan yksin asuvaksi.

ESIMERKKILASKELMA	
1 hengen talouden tulot	1 000,00 €/kk
vähennetään tuloraja	-699,00 €/kk
erotus	301,00 €/kk
myönnetyt palvelutunnit	9 h/kk
palvelutuntien mukainen maksuprosentti	17 %
kuukausimaksun laskukaava	301,00 €/kk x 17 %
asiakkaan kuukausimaksu	51,17 €/kk

Asiakasmaksussa huomioitavat tulot

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- laskennallinen metsätulo (tarkemmin asiakasmaksulaki 10 i §)
- opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin se säädetään veronlaiseksi tuloksi
- lasten kotihoidon tuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)
- elatusapu ja elatustuki

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea). Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- vammaistuki
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä pitkäaikaisen asumispalvelun asiakkaalla perustuen asiakasmaksulakiin § 10 d)
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista

- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)
- Kun asiakas on siirtymässä pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen asumispalveluun, huomioidaan entisen asunnon todellisia kustannuksia enintään seuraavasti:
- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitettulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (393/2021) 32 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

4.2.4 Lapsiperheiden kotipalvelu (SHL 1301/2014)

Asiakasmaksulaki 10 e §, 10 f § ja 10 g §

Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain 18 a § mukainen palvelu. Kotipalvelua tuotetaan hyvinvointialueen omana palveluna.

Tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun asiakasmaksu

Tilapäisestä kotona annettavasta palvelusta voidaan palvelun käyttäjältä periä hyvinvointialueen päättämä kohtuullinen maksu. Maksut perustuvat käynnin pituuteen (Asiakasmaksuasetus 3 §).

Lapsiperheiden kotipalvelusta peritään tilapäisen kotipalvelun maksu, mikäli palveluntarve on enimmillään 1 käynti viikossa. Maksu määräytyy tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun päivittäisen käynnin pituuden mukaan alla olevan taulukon mukaisesti.

Käynnin kesto

0–2 tuntia 15,00 €

3–5 tuntia 20,00 €

5– tuntia 30,00 €

Tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun maksua ei peritä, jos perheen bruttotulot alittavat perheeseen mukaisen maksuttomuuden ylärajan ao. taulukon mukaan tai perhe saa säännöllistä toimeentulotukea.

Sosiaalihuoltolain tai lastensuojelulain nojalla laadittuun lapsen asiakassuunnitelmaan perustuva lapsiperheiden kotipalvelu voidaan myöntää asiakasperheelle maksuttomana perheen taloudellisen tilanteen tai kokonaistilanteen perusteella.

Kun kotipalvelu on säännöllistä, enemmän kuin 1 käynti viikossa, määritellään kuukausimaksu asiakasmaksulain mukaisen taulukon perusteella asiakasmaksulain 10 f §:n mukaan huomioon otettavista tuloista. Tuloista tehdään asiakasmaksulain 10 g §:n mukaiset vähennykset.

Kun henkilömäärä on suurempi kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 416 eurolla ja maksuprosenttia alennetaan yhdellä prosenttiyksiköllä jokaisesta seuraavasta henkilöstä.

Mikäli asiakas ei säännöllisen palvelun kuukausimaksun määrittelemiseksi toimita vaadittavia tulotietoja, asiakasmaksu on 25 €/h. Maksu perustuu toiminnasta aiheutuviin arvioituihin kustannuksiin.

Tulorajataulukko

Perheen koko henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	699 €	1290 €	2025 €	2503 €	3030 €	3481 €

4.3 Tuettu ja yhteisöllinen asuminen

4.3.1 Lyhytaikainen maksu tuetussa ja yhteisöllisessä asumisessa

Hoito, hoiva ja yksikössä toteutettava kuntoutus

3,00 €

Ateriamaksu	17,00 €
(aamupala, lounas, päiväkahvi, päivällinen ja iltapala)	
Asunnon vuokra	5,00 €
Siivous-, pyykkihuolto- ja turvapalvelut	3,00 €
Yhteensä: 28,00 €/päivä	

4.3.2 Pitkäaikainen tuettu ja yhteisöllinen asuminen

Tuetun ja yhteisöllisen asumisen maksut koostuvat ateriamaksuista (kohta 4.1.1.) ja säännöllisen kotihoidon maksusta (kohta 4.4.2.).

Asiakassuunnitelmaan sisältyvistä yksilöllisistä tukipalveluista peritään niistä määritelty maksu (4.1.).

Asukas vastaa itse kotinsa päivittäistarvikehankinnoista (esim. roskapussit, wc-paperit) ja siivouksesta.

4.3.3 Lyhytaikainen asuminen hyvinvointialueen hallinnoimassa tilapäisasunnossa

Jos tilapäisasunnossa asumisen tarve pohjautuu pelkästään tilapäiseen asumisen tarpeeseen, niin palvelusta peritään vain asumisen kulut (vuokra ja mahdolliset siivous-, vesi- ja sähkölaskut, turvapuhelin). Mahdolliset turvarannekkeen auttamiskäynneistä syntyvät kulut laskutetaan asiakasmaksuasiakirjan kohta 4.1.2. mukaisesti.

Asukkaalta tullaan lisäksi asumisen jälkeen veloittamaan asunnon loppusiivouksen kustannukset. Siivouksen toteuttaa hyvinvointialueen tilaama palveluntuottaja.

Asumispäivä	11,00 €
-------------	---------

Asiakkaan tarvitessa asumisen lisäksi hoito- ja hoivapalveluita, asumisesta ja palveluista peritään seuraavasti:

Asumisjakso enintään 2 kuukautta, jonka aikana:

Asumispäivä	28,00 €
-------------	---------

- Asumispäivä sisältää vuokran, tarpeen mukaisen kotihoitopalvelun, turvapuhelimen käytön sekä yhden aterian/päivä. Turva- auttajakäynnit laskutetaan erikseen asiakasmaksuasiakirjan 4.1.2 mukaisesti.

Muut asiakkaan tarvitsemat ateriat asiakas maksaa omakustanteisesti tarpeensa mukaisesti (esim. aamupalatarvikkeet jne.)

Mikäli asiakas muuttaa väliaikaisesti tilapäisasuntoon ja hänellä on jo säännöllisen kotihoidon palvelut, keskeytetään ne ja otetaan tilapäisen asumisen ajaksi käyttöön asumispäivän hinta.

Jos asumisjakso kotihoidon tilapäisasunnossa pitkittyy yli kahden kuukauden ajaksi, asiakas maksaa asunnon vuokran vuokrasopimuksen mukaisesti ja käyttämistään palveluista normaalisti asiakasmaksuasiakirjan mukaisesti.

4.4 Ympäri vuorokautinen palveluasuminen ja perhehoito

4.4.1 Lyhytaikaisen hoidon maksu ikäihmisten palvelujen ympärivuorokautisessa palveluasumisessa

Hoito, hoiva ja yksikössä toteutettava kuntoutus	13,00 €
Ateriamaksu	17,00 €
(aamupala, lounas, päiväkahvi, päivällinen ja iltapala)	
Asunnon vuokra	5,00 €
Siivous-, pyykkihuolto- ja turvapalvelut	3,00 €
Yhteensä:	38,00 €/päivä

Sovelletaan myös mahdollisessa laitoshoidossa.

Osavuorokautinen päivä- ja yöhoito 22,00 €/päivä

Omaishoidon lakisääteisen vapaan ajalta maksu on asiakasmaksulain mukainen 13,70 €/vrk.

Lyhytaikaisen hoidon maksu työikäisten ympärivuorokautisessa palveluasumisessa (ml. Vammaisten palvelualueen asiakkaat, joilla asuminen myönnetty SHL:na)

Hoito, hoiva ja yksikössä toteutettava kuntoutus	5,00 €
Ateriamaksu	17,00 €
(aamupala, lounas, päiväkahvi, päivällinen ja iltapala)	
Asunnon vuokra	5,00 €
Siivous-, pyykkihuolto- ja turvapalvelut	3,00 €

Yhteensä: 30,00 €/päivä

4.4.2 Ikäihmisten ja työikäisten lyhytaikaisen hoidon maksut perhehoidossa

Lyhytaikainen perhehoito 30,00 €/toteutunut päivä

Osavuorokautinen perhehoito 20,00 €/päivä (jatkuva ja lyhytaikainen)

Asiakkaan kodissa tapahtuva perhehoito:

12,00 €/päivä alle 3 h/päivä

15,00 €/päivä 3–6 h

18,00 €/päivä > 6 h/päivä

Omaishoidon lakisääteisen vapaan ajalta maksu on asiakasmaksulain mukainen 13,70 €/päivä.

4.4.3 Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen ja perhehoito

Palvelu on pitkäaikaista, jos sen arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta.

Käyttövara

Asiakkaan sijoituessa sosiaalihoitolain (21 c §) mukaiseen pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen asumispalveluun hänelle varmistetaan omaan käyttöön jäävä käyttövara.

Asiakasmaksua määritettäessä tulee huolehtia, että asiakkaan maksut ovat kohtuulliset ja, että asiakkaalle jää riittävästi varoja käyttöön. Kun palvelulla pyritään tukemaan asiakkaan omatoimisuutta, osallisuutta, kuntoutumista ja siirtymistä kohti kevyempiä palveluja, on perusteltavaa huomioida käyttövara suurempana.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on

- ikäihmisten ympärivuorokautisessa palveluasumisessa vähintään 195 €/kk
- työikäisten ja vammaisten pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa vähintään 240 €/kk
- pitkäaikaisessa perhehoidossa vähintään 195 €/kk

Maksun määräytyminen

Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, perhehoidossa ja laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyn mukaan määräytyvä kuukausimaksu. Maksu on enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty myöhemmin tässä luvussa mainitut vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen em. palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista nettokuukausituloista, joista on tehty tässä luvussa myöhemmin mainitut vähennykset.

Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu on enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista. Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 195 euroa kuukaudessa ja iäkkäiden pitkäaikaisen laitosasumisen asiakkaalle vähintään 131 euroa kuukaudessa.

Maksukyvyn mukaan määräytyvän maksun suuruutta määrättäessä otetaan huomioon palvelua käyttäneiden henkilöiden tulot siten kuin asiakasmaksulaissa tai -asetuksessa tarkemmin säädetään.

Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja perhehoidossa asiakas maksaa asumisestaan myös asumiskulut. Pitkäaikaisessa palveluasumisessa asukas tekee huoneenvuokralakiin perustuvan vuokrasopimuksen, jossa sovitaan vuokran suuruus ja muut vuokraehdot. Asiakkaalla tulee olla voimassa kyseiseen asuntoon kohdistuva kotivakuutus vastuuvakuutusosineen.

Asiakasmaksussa huomioitavat tulot

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot

- jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot
- laskennallinen metsätulo (asiakasmaksulaki 10 i §)
- vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea)

Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulakiin 10 d §)
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Huomioitavat vähennykset

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset

- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen, pitkäaikaiseen perhehoitoon ja iäkkäiden pitkäaikaiseen laitosasumiseen siirtymistä enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitettulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnoista annetun lain (393/2021) 32§:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus vastuuvakuutusosineen)

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset maksun perusteena olevista tuloista pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa hoidossa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa ja iäkkäiden pitkäaikaisessa laitosasumisessa:

- kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta palveluasumisesta tai asumisesta ammatillisessa perhehoitokodissa aiheutuu (vähennettynä asumistuella), asumismenoina vähennetään kohtuullinen
- vuokra, sekä lisäksi mahdolliset muut pakolliset asumismenot (erikseen perittävät sähkö, vesi ja saunamaksu)

- vähennyksinä huomioitavat muiden asumiskulujen määrät, mikäli eivät sisälly vuokraan
- terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena.
- muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.
- Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa iäkkäiden laitosasumisessa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai päivätoiminnan maksua.

5 Vammaispalvelujen asiakasmaksut

Vammaisten asiakasmaksut määräytyvät Asiakasmaksulain (678/2023) 4 §, 7 c §, 7 d §, 7 g §, 12 §, 14 §, sekä Asiakasmaksuasetuksen 21 § ja Lain kehitysvammaisten erityishuollosta 591/1977, Vammaispalvelulain 675/2023 (voimaan 1.1.2025) perusteella. Uudessa vammaispalvelulaissa on kolmen vuoden siirtymäaika, jonka aikana vanhan vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaiset päätökset käsitellään uuden vammaispalvelulain mukaisiksi. Asiakasmaksulakia on muutettu vastaamaan uuden vammaispalvelulain palveluja ja muutokset tulevat voimaan 1.1.2025.

Asiakkaan maksut määräytyvät voimassa olevan lainsäädännön ja päätöksen perusteella.

Mikäli vammaispalvelupäätös tai kehitysvammalain mukainen päätös on annettu ennen 1.1.2025 päivää voimassa olleiden säännösten perusteella, määräytyy asiakasmaksu tai palvelun maksuttomuus asiakasmaksulain säännösten perusteella, jotka ovat olleet voimassa ennen 1.1.2025 ajankohtaa. Jos vammaispalvelupäätös tai kehitysvammalain mukainen päätös on annettu 1.1.2025 voimaan tulleiden säännösten perusteella, määräytyy asiakasmaksu tai palvelun maksuttomuus 1.1.2025 voimaan tulleiden asiakasmaksulainsäännösten perusteella.

Maksuttomat vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) ja kehitysvammalain (519/1977) nojalla järjestetyt palvelut

5.1 Asiakkaan maksuttomat palvelut

Pääsääntöisesti alla lueteltavat palvelut ovat maksuttomia hoivan ja huolenpidon osalta, mutta aterioista, ylläpidosta ja liikkumisen tuesta voidaan periä maksua. Lisäksi asumisen tuesta ja henkilökohtaisesta avusta peritään saatua korvausta vastaava maksu, jos henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaispalvelulain nojalla, esimerkiksi työtaturma- ja ammattitautilain tai liikennevakuutuslain nojalla (Asiakasmaksulaki 7 g §).

- valmennus (VPL 7 §), mutta maksu peritään kuitenkin ylläpidosta ja valmennukseen liittyvästä liikkumisen tuesta

- henkilökohtainen apu (VPL 9 §)
- erityinen osallisuuden tuki (VPL 12 §)
- tuettu päätöksenteko (VPL 14 §)
- vaativa moniammatillinen tuki (VPL 16 §), mutta maksu peritään kuitenkin aterioista ja ylläpidosta
- asumisen tuki (VPL 18 §) ja lapsen asumisen tuki (19§) kodin ulkopuolella, mutta maksu peritään kuitenkin aterioista ja ylläpidosta
- esteettömän asumisen tuki (VPL 22 §)
- lyhytaikainen huolenpito (VPL 24 §), mutta maksu peritään kuitenkin aterioista ja ylläpidosta, sekä kuljetuksista, mikäli henkilöllä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa (lyhytaikaiseen huolenpitoon pääsemiseksi järjestetään liikkumisen tukea kuljetuspalveluna, voidaan periä kohtuullinen maksu asiakasmaksulain 7 f §:n mukaan).
- Lyhytaikaisena huolenpitona järjestettävästä aamu- ja iltapäivätoiminnasta ei peritä maksua myöskään aterioista tai ylläpidosta.
- vammaisten päivätoiminta ja kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta (VPL 25 ja 27 §) ja näihin liittyvät matkat, mikäli asiakas täyttää liikkumisen tuen palvelun myöntämisperusteet ja henkilöllä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista liikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia).
- hengityslaitteen varassa elävälle henkilölle annettava hoito ja ylläpito terveydenhuollon laitoshoidon aikana sekä hoitoon liittyvät kuljetukset (VPL 33 § 1 mom.).
- erityishuolto ja tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon tai sitä edeltävään tutkimukseen määrätyn henkilön kuljetus toimintayksiköiden välillä (Laki kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta 676/2023)

5.2 Ateriat toimintayksiköissä

Vammaisten palveluissa peritään tukipalveluina toimintayksiköihin vahvistetut, asiakasmaksuasiakirjan 4.1.1 kohdan mukaiset ateriamaksut toteutuneen mukaisesti.

Ateriamaksut pitävät sisällään ruuan valmistamiseen liittyvät välilliset ja välittömät kustannukset (kuten esim. elintarvikkeet, työ, energia, kuljetukset, valmistusvälineistö). Pääosin ateriat valmistetaan keskuskeittiöillä, josta ne kuljetetaan asumisyksiköihin. Asiakkaalta peritään joko kaikki ateriat (ateriapäivähinta) tai yksilöllisesti hänen tilaamansa ateriat. Jos asiakas on kokonaan enteraalisessa ravitsemuksessa (letkuruokinta) niin ateriamaksua ei peritä, koska asukas hankkii ravintovalmisteet itse apteekista.

Kaikki päivän ateriat	17,00 €
Aamupala (12 %)	2,00 €
Lounas (40 %)	6,80 €
Välipala (6 %)	1,10 €
Päivällinen (30 %)	5,10 €
Iltapala (12 %)	2,00 €

5.3 Pitkäaikaisen asumisen tuen maksut

Vammaispalveluna myönnettyyn asumisen tuessa ja vaativaan moniammatilliseen tukeen sisältyvässä asumisen tuessa ei peritä varsinaista asiakasmaksua hoivasta ja huolenpidosta.

Maksut peritään vain ylläpidosta ja syödyistä aterioista.

- Aterioista peritään tukipalveluina toimintayksiköihin vahvistetut, asiakasmaksuasiakirjan 4.1.1 kohdan mukaiset ateriamaksut toteutuneen mukaisesti.

Ylläpitomaksu koostuu yksikön yhteisiin tiloihin ja yhteiskäyttöön tarkoitetuista, ylläpitoon liittyvistä aineista, tarvikkeista ja tavaroista. Ylläpitomaksu määrittyy lisäksi myös asiakkaan tarvitsemien, hoivaan ja huolenpitoon sekä tukeen ja ohjaukseen kuulumattomista palveluista.

Asiakkaan ylläpitomaksu määritellään yksilöllisen tarpeen mukaisesti.

Ylläpitoon kuuluvia aineita, tarvikkeita ja tavaroita ovat:

- Siivousvälineet ja puhdistusaineet sekä paperit
- Viriketoimintaan liittyvät materiaalit (esimerkiksi, pelit, askartelutarvikkeet)
- Informaatiokulut (lehtitilaukset, tv-maksut, puhelin)

- Yhteisten tilojen sisustus (kalustus, juhlapyhäkoristeet, kukat ja kukkamullat jne.)
- Yhteisten tilojen ruokailuvälineet, tarjoiluastiat ja ruuanvalmistuksen välineistö
- Yleiset perushygieniatarvikkeet ja saunan käyttö

Maksu peritään, vaikka asiakas ei käyttäisi säännöllisesti kaikkia tukitoimia, tarvikkeita tai välineitä.

Jos asiakas on poissa yhtäjaksoisesti palveluasumisesta, poissaolon kuudennesta poissaolopäivästä alkaen ei ylläpitomaksua peritä. Ylläpitomaksun päivähinta lasketaan jakamalla kuukausihinta 30:llä. Sairaala- tai laitoshoitajakson ajalta ei peritä ylläpitomaksua.

1. maksuluokka   25 €/kk

- yhteisten tilojen ylläpito, yhteiset materiaalit

2. maksuluokka   70 €/kk

- Edellisen lisäksi vaatehuolto, omalla pyykinpesukoneella ja -aineilla tai yksikön koneilla. Henkilökunta kantaa päävastuun vaatehuollon toteutumisesta.
- Pyykin viimeistely asiakkaan kanssa toteutuu hoitotyönä.

3. maksuluokka   115 €/kk

- Edellisen lisäksi vaatehuolto toteutetaan aina yksikön pyykinpesukoneella ja aineilla tai käytetään pesulapalvelua. Pyykkiä syntyy päivittäin normaalia enemmän, joka sitoo henkilökunnan työpanosta.
- Pyykkihoidon tehostaminen asiakkaan puolesta

Pitkäaikaisen asumisen palveluissa asiakas solmii vuokrasopimuksen asunnosta vuokranantajan kanssa ja maksaa asumiseensa liittyvät kustannukset suoraan vuokranantajalle. Vuokraan sisältyy kiinteistön huoltomenot ja asukkaiden käytössä olevien yhteisten tilojen jyvitetty osuus.

5.4 Lasten pitkäaikaisen asumisen tuen maksut

Lasten pitkäaikaisena asumisen tukena asumisesta kodin ulkopuolella peritään samat maksut kuin vammaisten aikuisten ympärivuorokautisessa asumisessa (VPL 675/2023 § 19). Hoivan ja huolenpidon osalta maksua ei peritä, mutta ateria- ja ylläpitomaksu määrittyy samoin perustein kuin aikuisella.

Asiakasmaksulain mukaisesti hyvinvointialue saa kuitenkin periä asiakasmaksua enintään 534,60 € lapselta ja hänen vanhemmiltaan yhteensä.

Asiakasmaksun kattamiseksi hyvinvointialue perii lapsen tulot ja vanhemmilta lapsen elatuksesta annetun lain 1–3 §:n nojalla määräytyvän elatusavun suuruisen maksun. Ensisijaisesti peritään korvauksena vanhemmille määritelty maksu. Lapsen tuloina huomioidaan lapsen tulot, korvaukset ja saamiset.

Lapsen henkilökohtaiseen käyttöön tulee jäädä käyttövaraa vähintään 182 euroa kuukaudessa.

5.5 Lyhytaikaisen asumisen tuen, lyhytaikaisen huolenpidon sekä omaishoidontuen perusteella järjestetyn vapaan maksut

Lyhytaikainen asuminen ja asumisen arviointijaksot yksiköissä, jolloin yhden jakson kesto on enintään 1 kk.

- Yli 16-vuotiailta 25 €/päivä (josta ateriamaksun osuus 17 €, vuokra 5 €, ja tukipalvelut 3 €; Hoivan osuutta ei laskuteta)
- Alle 16-vuotiailta peritään ateriamaksu 17 €/päivä
- Lakisääteisen omaishoidontuen vapaan ajalta peritään lapsilta ja aikuisilta 13,70 € (myös perhehoidossa)

Lyhytaikainen huolenpito (alle 10 tuntia)

- Lyhytaikaisesta huolenpidosta ei peritä maksua hoivasta ja huolenpidosta. Maksu peritään ylläpidosta ja aterioista.
- Osavuorokausihoito 12,90 €. Maksuun ei vaikuta palvelun järjestämistapa. Sisältää kaiken lyhytaikaisen huolenpidon, mukaan lukien perhehoidon ja koululaisten loma-ajan hoidon.
- Opiskelevien nuorten opintopäivän jälkeisestä (tai edeltävästä) lyhytaikaisesta huolenpidosta peritään puolet osapäivävuorokauden hinnasta 6,45 €.

- Mikäli lyhytaikaiseen huolenpitoon pääsemiseksi järjestetään säännöllistä liikkumisen tukea, peritään kuukausittainen omavastuu 17,50 €.

5.6 Lyhytaikaisena huolenpitoa järjestettävä aamu- ja iltapäivätoiminta

- Lyhytaikaisena huolenpitoa järjestettävään aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvä ylläpito (mukaan lukien ateriat) on maksutonta.
- Mikäli lyhytaikaiseen huolenpitoon (myös koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan) pääsemiseksi järjestetään säännöllistä liikkumisen tukea, peritään kuukausittainen omavastuu 17,50 €) muusta liikkumisen tuesta poiketen.

5.7 Maksu käyttämättä jätetystä palvelusta

Maksu käyttämättä jätetystä palvelusta peritään 18 vuotta täyttäneiltä asiakkailta (56,70 €) 73,70 € (mikäli eduskunnan käsittelyssä oleva lakimuutos tulee voimaan, (asiakasmaksulaki 3 §)

- Jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut lyhytaikaisen huolenpidon hoito- tai asumispalvelupaikan ja on ilman hyväksyttävää syytä ja paikkaa ennalta peruuttamatta (alle 24 tuntia palvelun alkamisesta) jäänyt saapumatta varattuna aikana asianomaiseen yksikköön.
- Maksu voidaan periä, vaikka itse palvelu olisi maksuton.
- Maksu peritään, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja asiakkaalle on päätöksessä tai varauksen yhteydessä ilmoitettu mahdollisuudesta periä tämä maksu sekä annettu ohjeet ajan peruuttamiseksi ennalta.

5.8 Kehitysvammalain mukainen laitoshoido ja perhehoito

Pitkäaikainen laitoshoido yli 18-v.

Täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksuna (asiakasmaksuasetus 21 §): Pitkäaikaisesta laitoshoidosta peritään asiakkaan tulojen mukainen kuukausimaksu: maksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettotuloista. Asiakkaalle jätetään käyttövaraa 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 131 € kuukaudessa. Maksua määrättäessä huomioitavat tulot, menot ja vähennykset määräytyvät kappaleessa 4.4.3. selvitetyin mukaan.

Pitkäaikainen laitoshoido alle 18-v.

Täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksuna (asiakasmaksuasetus 21 §):
Pitkäaikaisesta laitoshoidosta peritään asiakkaan tulojen mukainen
kuukausimaksu: maksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettotuloista.
Asiakkaalle jätetään käyttövaraa 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään
131 € kuukaudessa. Maksua määrättäessä huomioitavat tulot, menot ja
vähennykset määräytyvät kappaleessa 4.4.3. selvitetyn mukaan.

6 Vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain liikkumista tukevien palveluiden asiakasmaksut

Taksiliikenteen avulla järjestetystä palvelusta peritään enintään paikkakunnalla käytävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu.

Vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun / liikkumisen tukeen sisältyvä apu ja tuki on maksutonta.

Työmatkoista tai niihin rinnastettavista matkoista sekä korkeakouluasteen opiskelumatkoista peritään julkisen liikenteen kausi- ja sarjalippujärjestelmän mukainen hinta.

Päivätoiminnan (VPL 25 §) ja kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnan (VPL 27 §) matkat ovat maksuttomia, mikäli asiakkaalla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Mikäli lyhytaikaiseen huolenpitoon pääsemiseksi järjestetään säännöllistä liikkumisen tukea, peritään kuukausittainen omavastuu 17,50 € muusta liikkumisen tuesta poiketen.

Vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisissa liikkumista tukevista palveluista voidaan periä enintään paikkakunnalla käytävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue laskuttaa asiakkaalta omavastuuosuudet 1.4.2025 alkaen.

Omavastuuosuudet peritään hyvinvointialueen toimesta takautuvasti kuukausittain. Entisen Kuusiolinnan alueen asiakkaat siirtyvät hyvinvointialueen laskuttamaksi siirtymäajalla 1.5.2026 alkaen.

Tulo- ja varallisuusharkinta

Sosiaalihuoltolain (23 §) mukaista liikkumista tukevaa palvelua myönnettäessä otetaan huomioon asiakkaan kokonaistilanne, mukaan lukien taloudellinen tarveharkinta. Tulo- ja varallisuusharkinnassa huomioidaan yksin asuvan hakijan tulot ja käteisvarallisuus (eli talletukset, osakkeet ja rahastot), tai jos hakija asuu yhteistaloudessa avio- tai avopuolison kanssa, hakijan ja puolison yhteiset tulot ja käteisvarallisuus.

Tuloraja yhden henkilön taloudessa on 1 200 €/kk ja kahden henkilön taloudessa 1 800 €/kk nettona.

Talletusraja yhden henkilön taloudessa on 6 000 € ja kahden henkilön taloudessa 10 000 €.

Vapaa-aika- ja virkistysmatkat

	Uusi hinta Lapsi alle 12-v. 50 % hinnasta	Uusi hinta Aikuinen/nuoret 12-v. ja yli
Matkan pituus 0–15 km	2,15 €	4,30 €
Matkan pituus 15,1–20 km	3,30 €	6,60 €
Matkan pituus 20,1–25 km	3,70 €	7,40 €
Matkan pituus 25,1–30 km	4,00 €	8,00 €
Matkan pituus 30,1–35 km	4,45 €	8,90 €
Matkan pituus 35,1–40 km	5,05 €	10,10 €
Matkan pituus 40,1–45 km	5,50 €	11,00 €
Matkan pituus 45,1–50 km	6,40 €	12,80 €
Matkan pituus 50,1–60 km	7,40 €	14,80 €
Matkan pituus 60,1–70 km	8,40 €	16,80 €
Matkan pituus 70,1–80 km	9,35 €	18,70 €
Matkan pituus 80,1–90 km	10,10 €	20,20 €
Matkan pituus 90,1–100 km	11,05 €	22,10 €
Matkan pituus 100,1–110 km	11,90 €	23,80 €
Matkan pituus 110,1–120 km	12,70 €	25,40 €
Matkan pituus 120,1–130 km	13,65 €	27,30 €
Matkan pituus 130,1–140 km	14,25 €	28,50 €
Matkan pituus 140,1–150 km	15,75 €	31,50 €
Matkan pituus 150,1–160 km	16,70 €	33,40 €
Matkan pituus 160,1–170 km	17,50 €	35,00 €
Matkan pituus 170,1–180 km	18,65 €	37,30 €
Matkan pituus 180,1–190 km	19,60 €	39,20 €
Matkan pituus 190,1–200 km jne.	20,70 €	41,40 €

Työ- ja opiskelumatkat

Asiakkaan omavastuuosuudeksi valitaan liikkumisalueesta riippuen edullisin saatavilla oleva julkisen joukkoliikenteen lipputuote. Asiakas saa ottaa mukaan maksutta yhden avustajan.

Vammaispalvelulain mukaisia opiskelumatkoja oman kotikunnan alueelle suorittavat 18 vuotta täyttäneet ja vanhemmat maksavat kuukausilipusta 35 €:n omavastuuosuuden. Alle 18-vuotiaat maksavat 17,50 €/kk omavastuuosuuden.

Vammaispalvelulain mukaisia opiskelumatkoja oman kotikunnan alueen ulkopuolelle suorittavat 18 vuotta täyttäneet ja vanhemmat maksavat kuukausilipusta 42 €/kk omavastuuosuuden. Alle 18-vuotiaat maksavat 21 €/kk omavastuuosuuden.

Vammaispalvelulain mukaisista työmatkoista asiakkaan oman asuinkunnan alueella peritään julkisen liikenteen hinnaston mukaisesti kuukausilipun hinta 57 €.

Vammaispalvelulain mukaisista työmatkoista oman asuinkunnan alueen ulkopuolelle peritään kuukausilipusta 86 €:n omavastuuosuus.

Vammaispalvelulain mukaisia työmatkoja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntien alueen ulkopuolisiin kuntiin (esimerkiksi Vaasa) suorittavat asiakkaat maksavat 86 €:n kuukausilipun omavastuuosuuden korotettuna +30 %:lla.

Hyvinvointialue laskuttaa asiakkaalta opiskelu- ja työmatkojen omavastuuosuudet jälkikäteen kuukausittain.

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevat vaikeavammaiset opiskelijat

Alle seitsemän kilometriä pitkän matkasta peritään hyvinvointialueen kulloinkin vahvistama asiakasmaksu opiskelijan kuukausilipun mukaan. Kuljetuspalvelun omavastuuosuutta ei peritä toisen asteen laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvilta opiskelijoilta, kuitenkin enintään sen kalenterivuoden loppuun, kun henkilö täyttää 20 vuotta. Matkat korvataan 7 km ylittävältä osalta.

Terveystieteiden liittyvät matkat eivät kuulu vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaan järjestettäviksi. Näiden korvaus perustuu sairasturvakuutuslakiin tai korvaus tulee vakuutusyhtiöltä. Kelan korvattaviksi säädettyjä matkoja ovat esimerkiksi:

- lääkäri-, laboratorio- ja terapiakäynnit
- lääkinnällisen kuntoutuksen maksusitoumuksella hankittavien apuvälineiden sovitus
- lääkärin määräämät tutkimus- ja hoitokäynnit.